

Metams 8 r., pusmečiui 4 r.
20 k., 3 mėnesiams 2 r. 20
kap., 1 mėnesiui 70 k.

UŽSIENIUOSE
metams 11 r.; 9 mėnesiams
8 r. 40 k., 6 mėnesiams
(pusmečiui) 5 r. 75 k.; 3
mėnesiams 2 r. 90 k.; 1
mėnesiui 1 rub.

SKELBIMAI:
Paskaita šilė (4skaitys prie
teksto) 90 k., po teksto 40 k.

Lietuvių Balsas

Darbo ieškantiems: eilė
15 k. — Giminių ieškantiems:
eilė po teksto 15 k.

REDAKCIJOS
ir ADMINISTRACIJOS adre-
sas: Petrapilis, Saperų g-le.
n. 9. b. 9. Telef. 286—46.
REDAKCIJA visais reika-
lais priima kasdien, be se-
kmadienių, nuo 12 v. dieną
ligi 4 val. vakaro.

Skyrium numeris
10 kap.

Metai III.

Petrapilis, 1917 m. gegužės 7 d.

N° 31 (160).

Tautiečiai, neužmirškite, kad šiandieną geg. 7 d., yra Lietuvių Diena! Popiežiaus Benedikto XV raštu šiandieną visame katalikų pasaulyje, visose katalikų bažnyčiose renkamos aukos nukentėjusiai Lietuvai.

Lietuviai, atminkite, kad nuvarginta, kraujuose paplūdusi, bado kankinama mūsų Tėvynė laukia jūsų pašalpos.

Lietuviai, juk mes jaučiame ir girdime bado kankinamos Tėvynės skausmo balsą.

Tad eikime šiandien visi į bažnyčią, į tą bažnyčią kuri mums artimiausia ir patogiausia. Ten, kiekvienoje bažnyčioje, nuo 7 val. ryto lig 7 val. vakaro lauks jūsų prie stalelio rinkėjai rinkėjos. Tad neškime visi savo aukas. Tegu nebus nė vieno lietuvio, kurs nebūs padėjęs savo aukos ant Tėvynės aukuro.

Petrapilis, Gegužės, 7 d.

Nepriklausomybė ar federacija?

Laisvė žmogui tiek brangi, kad jis jos stengiasi gauti nepaisydamas, ar ji bus naudinga, ar žalinga. Juo brangesnė ji tautai. Kartais gali kurti tautai būti naudingiau susidėjus su kitomis, galingesnėmis, nei vienai, bet vis dėlto ji nori būti savita. Sakysim, rusai išrodinėja, kad lenkai turėtų būti rusų didžiausius susidėti su Rusija, išsižadėjus pilnos nepriklausomybės, bet lenkai to nei klausyti neklausys.

Turime vilties, kad ir Lietuva tikrai bus savita. Jos padėjimas bus sunkesnis nei Lenkijos, nes ji mažesnė. Pati viena apginti savo nepriklausomybės ji negalės. Pavojus nustotijos visada gali būti. Tokių atsitikimų istorija gana daug žino. Iki 1895 m., sakysim, Korejos valstybės viršenybė prigulėjo Kinams. Kada Japonija nuveikė Kinus 1894 m., sutartimi Simonosakyje (1895 m.) Koreja liko visai nepriklausoma. Padarius 1902 m. su Anglija sutartį, Japonija norėdama kariauti su Rusija, reikalavo, kad ji Rusija pripažintų Korejos ir Mandžurijos nepriklausomybę. Apgalėjus Rusija, Japonija Portsmito sutartimi (1905 m.) pati gauna Korejos protektoratą. Keleriams metams praėjus Japonija visai panaikino Korejos valstybę ir prijungė prie savosios. Taigi nebūti prarytam galingesnio kaimyno kartais naudingiaus pačiam išsižadėti dalies laisvės, kad nenustojus jos visai.

Taip galėtų atsitikti ir su Lietuva. Argi ne geriausia būtų prisidėti kuriai federacijon ir gyventi ramesniems, kad ir mažiau turint teisių? Prieš atsakydami į šį klausimą turime dar nurodyti ekonominę klausimo pusę. Paskutinių žvilgsnių gal rodyties, kad geriau prisidėti galingon federacijon. Būnant atskira valstybe reikėtų turėti nuostolių jau dėl vienos maito sienos. Sakysim, Vokios federacijoje dabar visų valstybių priimta bendra maito sutartis. Ne visos ir ne iš karto prie jos buvo prisidėję. Amburgo miestas vėliausiai įstojo sutartin ir tai padarė tada, kai pasirodė, kad jam naudingiau neturėti savo maito sienų. Be to, Lietuvos padėjime yra kitas dalykas, kurs jai būtų naudingas federacijon įeinant. Kadangi Lietuva skirs dvi galingi valstybi—Vokią su Rusija—tai būtų labai įstiprinata, turėtų daugybę geležinkelių vien karo reikalams, visi plantai būtų įtai-

syti kuogeriausiai. Kol tie visi darbai būtų atlikti, kraštas turėtų gerai apsigalvoti, vadinasi kur kas greičiau atsigaunų po karo nelaimių ir vargų.

Nežiurint į tai visą ir daugybę kitų dalykų, kurie straipsnyje sunku išskaičiuoti, aš vis dėlto trokštu lietuvai nepriklausomybės. Jei ji bus pripažinta visai savita, tai be abejo bus neutralizacija amžinai, nei ji negalės paskelbti karo, nei jai kas. Jeigu gi būtų priimtas jai protektoratas, tai ne vienos kitos valstybės, o keleto didžiųjų. Tiesą sakant, kaip patarė Belgijos likimas šio karo metu, neutralizacija dar negelbsti nuo kaimynų užpuolimo. Bet toksai pavojus arti tik tada, kai visas pasaulis kariauja, vadinasi, kai ner kam ginti apskritai tarptautinių teisių. Bau kada buvo tiek laužomos tarptautinės teisės kieno nors, kaip visi kariaujantieji daro šiuo metu. Argi galima dėl to tvirtinti, kad ateityje nebus jokios tarptautinės teisės, nes dabar ji laužoma. Be abejo, po karo bus vėl tarptautinė teisė ir dar tobulesnė. Taigi ir neutralizacija turės savo vertę. Be to, Lietuvos neutralumui būtų pavojus, jei sukiltų karas tarp Vokios su Rusija. Jos nekariavo daugiau kaip šimtą metų viena su kita, o po šio karo gal ir dar ilgiau apsieis be karo. Nebus išskaitymo veržties nei vienai į rytus, nei kitai į vakarus, kada skiriančios jas tautos nepriklausys nei vienos.

Vėl prijungti sau Lietuvos nė viena nedrįs, nes tai ar vėliau, ar artimesnėje ateityje reikėtų tarp jų dviejų karą. Japonija galėjo elgties kaip norėdama su Koreja, nes kitoms valstybėms vis tiek, kur bus Koreja. Negalima to sakyti apie Lietuvą. Vakary valstybės seka mažiau, si žingsnį savo kaimyno ir mainymas sienų vienos būtų nemažas pavojus kitai valstybei. Taigi politikos žvilgsniu nepriklausoma Lietuva galima.

Naudingiau jai būtų nepriklausomai ir ekonomijos žvilgsniu. Būdamas amžinai neutralė Lietuva neturėtų reikalo laikyti kariuomenės su laivynu. Jei pažiūrėtum į didžiųjų tautų metines apyvartas, rastum, kad visų išlaidų didžiausia dalis eina kaip tik šioms dalykams. Nereikalingumu/kariuomenės su laivynu visai išsimokėtų visi kiti nuostoliai. Neturint kariuomenės, kiek sveikiau darbininkų liktų kasmet! Bet dar gal svarbiau tai būtų doros žvilgsniu. Įeidama kurion kaimynėn federacijon Lietuva visada būtų pilna prigrūsta kariuomenės, o kur jos yra visur dora gyventojų eina žemyn, atsiranda bjaurių ligų ir tt.

Žinoma, nepriklausomai Lietuvai nemaža dalis tekstų pasiimti Rusijos skolių ir pradžia darbo nebūtų lengva. Bet naujose sąlygose ji taip greitai pradėtų plėtoties, kad netrukus išmokėtų skolas ir ne tik pagytų nuo karo žaizdų, bet įeitų kultūringiausių pasaulio tautų skaičiun.

A. Valdemaras.

Lietuviai ir laisvė.

Orlo garnizono lietuvių karininkų susirinkimo nutarimai.

Orlo garnizono lietuvių karininkai š. m. balandžio 16 dieną susirinkę svarstė dabartinius didelės svarbos atsitikimus ir priėmė tokią rezoliuciją:

1) Susirinkimas sveikindamas ir išreiškdamas pasitikėjimą Tautos Tarybai, prašo, kad ji reikalautų nuo Rusijos Laikinosios Vyriausybės jau dabar tam tikru aktu pripažinti ir patvirtinti lietuvių Tautos teisę pačiai apsispręsti savo politikos likimą Lietuvos Steigiamajame Susirinkime ir atstovauti taikos kongrese.

2) Skaitydamas lietuvių pulkų organizavimą svarbiu visos tautos klausimu, susirinkimas nutarė palikti jį kol kas atviru ir pavesti jo išrišimą busimam visuotiniam lietuvių karininkų suvažiavimui. Dėl to prašoma Tautos Tarybos užsiimti—organizuoti paminėtą suvažiavimą.

3) Pradėti Tautos Tarybos pasirūpinti, kad lietuvių kareiviai, patekusių per apsirikimą lenkų ir latvių leģionuose, būtų iš ten grąžinami kol kas rusų kariuomenėn.

4) Orlo garnizono lietuvių karininkai šaukia draugus, po plačios Rusijos kampų išblaškytus, vietose organizuoties, steigiant lietuvių karininkų sąjungas.

5) Susirinkimas visas vienu balsu išreiškia pageidavimą, kad lietuvių tremtinių šelpimo klausimas pereitų į rankas mūsų Tautos organizacijos, o šelpimo būdas privalo būti pavestas pačių tremtinių nuožiūrai.

6) Dėl nepaprasto gyvenamojo momento svarbumo susirinkimas kreipiasi į mūsų visuomenę užmiršti partijų ginčus ir, susiliejęs į vieną demokratine šeimyną, ginti nuvargusios Tautos laisvę.

Susirinkimo:

pirmininkas kareivis R. Strupas,
sekretorius kareivis J. Vaišnoras.

Igaliotiniai { aficeris K. Avižienis
kareivis J. Radušis
junkieris R. Dulskis

Laiškelis Redakcijai.

Dažniau reikalaukite Lietuvos savitovybės! Kuogreičiausiai organizuokite lietuvių pulkus—visokių rūšių ginklų: pėstininkų, artilerijos, kavalerijos ir t.t. Mes padėsime ir patys noromis stosiame prie savo ginklų. Mes ir dabar kariuomenėje, tikrai išblaškyti po visus kraštus. Nemalonu, dar daugiau—ilgu.

J. Račius.

Pirmoji pažintis su Suomiais.

Balandžio 22 d. šeštadienyje, Fraternitas Lituania sumanymu buvo nusistovėjęs Gelsinkius nuo Petrapilio lietuvių Studentų Draugijos (Dr. Kerpau-

skaitė) ir nuo „Fraternitas Lituania“ (studentai B. Matulionis, I. Stasiūnas, K. Šumauskas, A. Jurgeionis ir jūr. gydyt. Vl. Nagevičius) delegacijos susipažinti ir ryšiams užmegsti su studentais Suomiais.

Sekmadienyje 2 val. dieną dailės muziejuje, „Ahteneum’e“, sutiko studentai suomių mūsų delegaciją. Kalbėtis teko perpus vokiškai, perpus rusiškai, kadangi iš atvykusiųjų vos du šiek tiek temokėjo rusiškai. Aprode muziejų, vedė mus į vadinamąsias „senuosius studentų namus, kamė jau laukė susirinkę atstovai nuo visų studentų korporacijų. Pirmas žodis buvo duotas dr. Kerpauskaitėi, kuri Petrapilio Liet. Stud. Dr. vardu pasveikino studentus suomių. Antras kalbėjo dr. Matulionis; pasveikinę „Fraternitas Lituania“ vardu, paaiškino apsilankymo tikslą. Iš prakalbų paaiškėjo, kad Suomija ir Lietuva, nors jų žemės ir nesusieina, turi vieną tikslą—išgauti sau laisvę ir nepriklausomybę. Sutartinai buvo išreikštas noras paduoti vieni antriems rankas bendram darbui. Nežiurint to, kad kalbėtis reikėjo per trečią žmogų, taip, jog ne visa, kas buvo pasakyta, suprato vieni ir antri, jausti tečiau buvo, kad kits kitą supranta ir be žodžių, kaip alkanas alkaną. Upas visiems nepaprastai buvo pakiles, jausti buvo bendros simpatijos ir karšto noro susibūliuoti. Todel dr. Nagevičius išreiškė norą susipažinti su visomis studentų organizacijomis, čia pat buvo išrinkta komisija, kuriai ir buvo pavesta tas dalykas. Buvo sutarta susitikti 6 val. ryto pirmadienyje. Dienos programa buvo tokia: apžiūrėti svarbiausias suomių įstaigas ir bendrais pasikalbėjimais susipažinti su suomių politika.

Pradėta buvo nuo Studentų namų, kurių jie turi bent keleris. Mums rūpėjo studentų bibliotėka ir butai atskirioms korporacijoms, kurių iš viso 12. Kiekvienas studentas turi būti kurioje nors tų korporacijų. Jų veikimas teap-sireiškia tikta viduriniame tautos gyvenime ir tolimos politikos utopijoms. Tik paskutiniu laiku yra išskirta nuo visų korporacijų tam tikra politikos laikina komisija. Studentų pažiuos grynai demokratinės, bet prie jokių socialistų partijų jie nesideda. Ir, apskritai, socialistų revoliucionierių Suomiuose bemaž visai nėra. Svarbu pažymėti, kad studentės, visam kam turėdamos lygių teisių, visiškai į politiką nesikiša.

Toliau aplankėme tautos muziejų, miesto kliniką ir universiteto biblioteką, kurioje yra didelis senovės lietuviškų knygų skyrius.

Pagaliaus mus pakvietė į naujųjų studentų namų salę, kamė jau buvo susirinkusi tam tyčia suaukta Helsinkų studentija. Didelė salė buvo beveik pilna. Susirinkimam atvyko žymi suomių poetė, Maila Mikkola, ir vienas profesorių, mokąs lietuviškai. Puikiai sudainavus studentams, kelias tautines dainas, jų prezidentas pasakė ilgą prakalbą, kurioje išaiškino tikslą mūsų delegacijos apsilankymo ir baigė žodžiais „Lai gyvuoją laisva Lietuva!“ Sunku atpasakoti entuzijazmas, su kuriuo savo prezidento pagavo studentai žodžius. Šauksmas: „Lai gyvuoją laisva Lietuva“ ir delnų plojimas nesiliovė bent kelias minutes. Valanda buvo tokia iškilinga, kad ašaros byrėjo iš džiaugsmo. Bent kiek nurimus, dr. Matulionis pasveikino visų Petrap. Liet. Stud. vardu Suomijos studentiją ir palinkėjo jiems kuogreičiau įgyti nepriklausomybę. Dar kartą pabrėžė, kad Lietuva ir Suomija turi arčiau

susibiečiulauti, nes riša juos vienas tikslas — laisvė. Baigė irgi žodžiais — „Lai gyvuoja laisva Suomija.“ Mes pritarėme jam, bet mūsų balsai prapuolė sutartiname šauksme „Lai gyvuoja Lietuva!“ Sirdingai atsisveikinę visiems plojant ir šaukiant, išėjom lydimi iš salės.

Lietuvių Studentų delegacija sutarė su studentais Suomiais stengties, kad užmegstas tarp studentų ryšis taip sustiprėtų ir tiek prasiplestų, kad kiekvienos iš šių dviejų tautų būtų atstovaujami reikalai.

Ant. Jurgelionis.

Iš Amerikos.

D-ras J. Šliupas š. m. vasario mėn. viduryje išvažiuoja į Šveicariją, atstovaudamas Lietuvos Nepriklausomybės Fondui.

Kūn. V. Bartuška š. m. sausio 27 d. „La Touraine“ o' laivu išvažiuojo pro Bordeaux miestą į Šveicariją.

1917 m. vasario 1 d. New Yorko M-e Alpin Hotelyje šaukiama mažųjų ir prispaustųjų tautų konferencija sudaryti pastoviai organizacijai, kuri Taikos Kongrese reikalautų visoms tautom laisvės ir kovotų už tautų nepriklausomybę. Pasižadėjo atstovai nuo armėnų, albanų, čekų, suomių, žydų, airių, indų, lietuvių, libaniečių, škotų, būrų, ukrainiečių ir uelsiečių.

Nuo lietuvių dalyvauja: Vincas Jančauskis, imigracijos superintendantas, M. Salčius, Centro Komiteto sekretorius, P. Vilmontas, Amerikiečių Lietuvių Fondo Nukentėjusiems dėl karo šelpiti pirm. ir kiti.

Konferencija žada būti labai plati rimta.

C. Komitetas atidarė Naujorke savo ofisą gyviausioje vietoje № 200 Fifth ave ir ketina ten pasilikti lig karo galo.

Amerikos laikraščiai labai daug ir plačiai rašo apie Lietuvą ir lietuvius.

C. Komitetas gavo kabelgramą iš Šveicarijos tokio turinio: „Amerikos Raudon. Kryžiai, Lietuvių Skyriaus pirmininkui p. Lapotai. Vašingtonas. Lithuanijos Komitetas prašė telegrafuoti Jums. Mūsų delegatas sugrįžo iš Lietuvos. Padėjimas baisus — žmonės badu miršta. Mūsų K-tas turi ištikimą kelių aukoms siųsti. Siųskite pinigų Lietuvai“. Pasirašęs Tarptautinis Raudonasis Kryžius.

Amerikos lietuviai socialistai pasisakė griežtais Lietuvos nepriklausomybės priešininkais, tuo tarpu kaip katalikai ir tautininkai ėmė visur jos reikalauti.

Žmonės lietuviai labai išsiilgę žinių nuo pabėgėlių tremtinių — rašykite.

Jūsų Korespondentas.

Mūsų ypatingųjų mokyklų mokytojai.

Metas mums žinoti, ką galėsime, nebeilgai betrukę, pasiūlyti ypatingųjų (specijalių) mokyklų Lietuvoje mokyti. Prašome todėl specialistus atsiliepti per bet kurį laikraštį, ko gali specijaliai mokyti ir kame dabar gyvena.

Šiuo žygiu įrašome kūno lavinimo instruktorius:

1. Eupatorijos vyrų gimnazijos mokytojas Stanislovas Janušauskas, dabar kareivių gimnastikos vedėjas, rimtai studijuoja visą kursą — anatomiją, fiziologiją, dinamiką, higieną, sakalų ir švedų pavidaginės gimnastikos, žaidimų, sportų ir t. t., manydamas likti rimtu jaunuomenės fizikos auklėtoju.

2. Leontina Leparskaitė, dentiste, Petrograde, Grafskij per. № 9, b. 25.

Jau ketveri metai, kaip aktyviai dalyvauja sakalaičių draugijoje. Galėtų lavinti lietuves sakalaites.

V.

Teikite darbo mokslo jaunuomenei.

Vidurinėse mokyklose pasibaigę lekcijos. Mūsų jaunuomenė — mokiniai ir mokinės, gyvenantieji bendrabučiuose, nevisi turi, kur išvažiuot. Jaunesnieji, iki 16 metų, ir silpnos sveikatos bus išvežti į vasarnamius. Kiti gi turės sau pasiieškoti vietų gyvenimui uždirbti, nes jie gaus per vasarą iš Petr. Komiteto tikrai butą. Dauguma, ypač iš moksleivių, išvažiuoja dirbti laukuose, įsirašę į taip vadinamas „Полевая дружина“. Kiti gi, ir daugumas mergaičių, ieško kitų uždarbių, bet neturėdami pažįstamų, negali sau vietų surasti. Jų tad vardu kreipiamės į visus tuos, kuriems brangus mūsų jaunimas ir kurie gal duoti kokių praktikos patarimų ar gali nurodyti uždarbių. Kreipties į Liet. Petrapilio Komitetą nuk. dėl karo šelpiti. Lermontovo pr. 50, b. 28 nuo 10-4. Tel. 273-27.

Korespondencijos.

KAZANĖ. Vietinių lietuvių tarpe pastaruoju laiku jaučiasi nemažas ūpo pakilimas, kurs tuo tarpu labiausiai apreiškia rūpinimosi įkurti švietimosi draugiją ir šiaip tremtinių dvasios reikalų patenkinimu. Taip, pirmą Velykų dieną buvo sutaisytas tremtiniais ir kareiviams vakarėlis, kurį tyto metų teko pakartoti, nes norintieji dalyvauti nesutalpė nedidelėje komiteto salėje. Gerai buvo suvaizdinta „Ant bedugnės krašto“. Stud. Žukauskis pasakė „Ponaičio“ monologą, o kareivis Pilūnas deklamavo „Žemaičio kantrybę“. Vaidinimas ir deklamacijos gerai atliktos žmonėms labai patiko. Tie patys vaidintojai balandžio 10 d. sutaisė naują vakarėlį. Vaidino „Atsitikimą Viešbutyje“ ir „Nepadėjus nė ko kasti“. Vaidinime dalyvavo studentai Kenstavičius, Žukauskas, Žmuidzinas, mokiniai: Alekna, Meškauskis, taip pat Siručiai ir kareivis Pilūnas.

Labai malonu, kad moksleiviai, būdami vargingame materijaliniame padėjime, noriai pasidarbavo tremtinių naudai.

M. Valeika.

KASTROMA.

Š. m. balandžio 23 d. buvo sušauktas visuotinis Kastramos Skyriaus Liet. Dr. n. d. k. š. narių susirinkimas rinkti Skyriaus Valdybos. Į susirinkimą atvyko iš 40 narių apie 159, nes, pasidarius tarp mūsų Valdybos ponų dviem partijom, tuojaus pradėjo ir Draugijos narių skaičius augti. Prasidėjus susirinkimui, pirmiausia buvo renkamas pirmininkas susirinkimui vesti, bet ir čia daug buvo riksmo, nes viena ir antra pusė stato kandidatus viena antrai priešingus žmones, bet, išrinkus ir pirmininką, riksmas, šauksmas nesiliovė, o dar padidėjo, o galų gale vietoj valdybos rinkimų pasibaigė štai kuo: viena pusė išrinko 3 įgaliotinius važiuoti į Centro Komitetą, o antra, šioms išvažiavus, tuojaus sušaukti susirinkimą ir išrinkti naują valdybą.

I. A. Klevelis.

Charkovas.

„Liet. Darbininkų Sąjungos“ didelis susirinkimas š. m. bal. 23 d. tarp kitko visas vienu balsu priėmė šias rezolucijas, kurias nutarė pasiųsti „Liet. Bal.“ redakcijai ir L. Tautos Tarybai.

1. Mokyklos klausimu: Senoji Rusų valdžia, vykdydama rusinimo politiką, atėmė mums lietuviams teisę savo kalba ir savo dvasia auklėti mūsų vaikus. Trukus seniesiems varžymo saitams, mes galim ir turim dabar reikalauti, kad mūsų mokyklose, pradedamosiose būtinai, ir kiek tik galima, vidurinėse būtų pakeista mokyimo sistema ir kalba, paliekant rusų kalbą atskiras pamokas, kiek tai bus reikalinga. Raskdami tai labai svarbiu ir neatidėtinu dalyku, mes prašome Liet. Tautos Tarybą pasirūpinti tuo reikalu, kad kitais mokslo metais jau galėtų mūsų mokyklose laisvai skambėti lietuvių žodis.

2. L. Tautos Tarybos reikalai: Būdami laisvi tautos piliečiai pilietės, mes pripažįstame laisvę kiekvienam tautos piliečiui ir pilietei manyti, galvoti ir tikėti, kaip kam tinkama. Užtat laikome nepažangiu ir neteisingu dalyku mūsų soc.-demokratų ir soc.-liaudininkų užsispyrimą išstumti iš visuomenės gyvenimo didžiausią mūsų tautos dalį — Katalikų sąjungą. Tai yra trukdymas tautos gyvenimui, negavimas jos reikalų. Lietuviams reikia turėti savo vykdomasis ir tvarkomasis organas — L. Tautos Tarybą. Ji turi veikti, nes laikas nelaukia. Kiekvieną šalinimos ir skersavimą nuo bendro ir taip svarbaus darbo, iš kieno pusės jis nebūtų, mes laikome pragaištingu ir smerktinu.

Susirink. pirmin. Juozas Vileišis.

Sekretorius Z. Rudaitis.

Liet. Darbin. Sąjungos pirm. T. Dulkinas.

CHARKOVAS.

Po daugelis nesusipratimų Charkovo šelpimo Komiteto skyriuje š. m. bal. 9 d. buvo visuotinis — šelpimo draugijos narių susirinkimas, kuriame dalyvavo atvažiavę iš Petrapilio Centro Komiteto revizorius Slezevičius. Susirinkimas buvo gana didelis. Įsirašiusių komiteto narių jau buvo daugiau negu šimtas. Be to, Slezevičius dar pranešė, jog susirinkime taip pat galima įsirašyti į Draugiją narių ir turėti visas sprendžiamas balsas. Šią naujieną „saviesiems“ Slezevičius pranešė iš anksto, tokiu būdu jie susikalbėjo sau tinkamų žmonių, net iš visų užmiesčių, prisivežė bobelių iš prieglaudų, ir sudarė savo daugumą. Be abejo, būdami dauguma, savotiško „demokratingumo“ principo vardu, jie ir terinko Komiteto narius tik iš savųjų; o kadangi ištikimų savųjų mažai buvo, tad teko rinkti net tokių, kurie jau senajame Komitete gerai buvo išžymėję žmonių stumdymu ir koliojimu. Del tokių rinkimų, aišku, dauguma tremtinių nepatenkinti, ir kita dieną buvo matyti daug lietuvių prie lenkų ir rusų „popiečiųelstų“, kur meldė neišduoti jų „pajokų“ lietuvių rankas. Prie to priveda atkaklus partingumas!

Bet kaip ten nebūtų, vis tik reikia pageidauti, ir tiesiog prašyti naujas Komitetas, kad jis nebūtų naudojamas partijai (kas jau pasirodo), ir kad su skiriamomis žmonėms lėšomis elgtųsi atsargiau. Pirmiausia, visuotinio susirinkimo nusprendimu sekretorius turi apiešti Komiteto butą ir atsisakyti nuo savo algos. Mes to lauksim. Beje, Liet. Balso 25 № sekretorius J. Dargis aiškina del korespondencijos, išspauzdonotos 21 „Liet. Bal.“ num. Tas labai gerai, gal ir kam nors įdomu, tik visa tai neliečia Sodiečio paliestų faktų. Prieš juos (mokamus kambarius, nešiotę, stamboką algą — imamą iš Komiteto ne vien už sekretoriavimą) ir patsai J. Dargis negali nieko pasakyti.

Sodietis.

CHARKOVAS.

Organizacijų gyvenimas. Atsileidus geležiniams varžomiesiems pančiams pasidarė ir lietuvių visuomenės kaip kitų tautų, gyvensnis gyvenimas; aiškiau pradėjo reikštis iškliot vergiamo valstiečio balsas, pradėjo sakyti savo norus ir valią liaudis. Vienodų pažiūrų ir norų visuomenės dalys dėjosi į tam tikras draugijas ir partijas, kad bendrai eitų į pasistatytą tikslą, bendrai kovotų už savo reikalus. Kurie be savo artimiausių siekimų, matė dar plačiau, tie rūpinosi visuomenės ir tautos reikalais, dėjosi į vieną organizaciją, kuri pasivadino „Lietuvių Darbininkų Sąjunga“. Kiti susitelkė į socialistų liaudininkų partiją. Šių nedaug tėra (apie 50 žmonių), nors Vit. Serbenta „Nauji. Liet.“ № 6 sako, jog jų esą pusantro šimto. Nežiūrint į visus soc.-liaud. šmeižimus, į tyčiomis leidžiamas paskalas ir pravarždžiusimus (mat jų norėta, kad visi būtų vienodai jų pažiūrų), visgi dauguma liaudies draugų suprato, kame tiesa ir kas jų tikrieji draugai. Užtat dauguma ir susispietė apie „Lietuvių Darb. Sąjungą“, nos sunkioje jai dirvoje, tečiau auga sparčiai ir rodo daug daugiau gyvumo. Liet. Darb. Sąjunga turi savo nariais jau arti 160. Dabar jaučiamas būtinas reikalas sukoordinuoti — sude-

rinti jos veikimas su kitomis panašiomis darbininkų draugijomis; jaučiamas reikalas susivažiuoti ir pasitarti. Del šio klausimo kviečiame atsiliepti draugų iš kitų miestų ir nutarti tvarką ir vietą suvažiavimui.

Sodietis.

GOMELIS, Mogil. gub.

Sutrukus despotizmo pančiams ir užstojus laisvės dienoms, kaip kitur, taip ir Gomelio tremtiniai lietuviai pradeda gyviau veikti ir mąstyti apie ateitį ir savo tėvynės likimą. Jau bent trys buvo didesni gomeliečių lietuvių susirinkimai, per kuriuos nemaža buvo kalbėta ir ginčytasi del šio momento reikalų.

Nors tie visi trys susirinkimai didelių rezultatų ir nepadarė, bet vis dėlto jau įžengta laisvojo gyvenimo sukuria. Visupirma nutarta rašyties „Nukentėjusiems del karo šelpiti Draugijos“ nariais ir išrinkti keturi seniūnai (įgaliotiniui šelpimo darbe padėti). Toliaus du atstovai išrinko „Darbininkų ir Kareivių Tarybą“, vieną „maisto komisiją“ ir t. t.

Pažymėtina, kad mūsų broliai kareiviai, būdami kur kas blogesnėse už mus, ne karininkus, aplinkybėse, pradeda labiau rūpintis savo tautos ir Tėvynės likimu. Štai kareivis Antanas Babilius, kurs tris kartus tebuvo apsilankęs gomeliečių lietuvių tarpe, užstojus laisvės dienoms, atsiuntė mums iš Rumunijos fronto sveikinamą laišką ir karštų linkėjimų ir 3 rublių auką, kurią jis prašo mūsų nuožiūra įdėti Tėvynės atgavinimo fondan. Jis ragina organizuoties, ruošties grįžti savo tėvynėn, kiek galint dėti aukų tautos reikalam. Tuo kilniu mūsų tautiečio paraginimu gomeliečiai lietuviai nutarė įkurti tam tikrą draugijėlę, kurios tikslas rinkti aukas sugriautosios Lietuvos atstatymo fondui. Per paskutinį susirinkimą išrinkta 6 žmonių komisija, kuri apsvarsčius nuspres, į kurią draugiją šiuo momentu patogiau rašyties.

Darbininkų šventės iškilmėje gegužės 1 d. (balandžio 18 d.) dalyvavo ir lietuviai atskiru būreliu su savo puikia tautine vėliava su parašu vienoje pusėje — „Tegyvuoja Laisva Lietuva“, kitoje — „Да Здравствуетъ Свободная Россія“. Iškilmėje lietuvių dalyvavo nemažas būrelis, giedojo savo tautinių giesmių. Einant procesijai gatve, girdėti buvo šauksmų: „Tegyvuoja lietuviai“, „Tegyvuoja Laisva Lietuva“ ir t. t. Bažnyčioje 7 val. ryto lietuvių kunigas atlaikė mišias už kritusius laisvės ir karo kovotojus.

Darbininkų šventė Gomelyje atšvęsta labai iškilingai. Tukstančio žmonių minia su daugybe raudonų vėliavų, giedodama revoliucijos giesmes, išėjo už miesto didžiausian pleciun. Ten buvo pasakyta daugybė prakalbų. Tarp kitų kalbėtojų kalbėjo ir intinys austras; jis pasveikino Rusijos piliečius iškovotos laisvės ir išreiškė savo širdies džiaugsmą, pabrėžė, jog jie, imtiniai, giliai įsitikinę, kad ir Austrijos proletarijatas nuversias despotų jungą ir visai nebetoli ta valanda.

Pet. Klimas.

GROZNAS, Terek. srities.

Ir Grozno lietuviai jau pradėjo kurti. Antrą Velykų dieną kelių vietinių lietuvių buvo sušauktas mitingas, kuriame keli kalbėtojai smulkiai išaiškino dabartinį politikos padėjimą taip Rusijos, taip Lietuvos, ypač smulkiai buvo išdėstytas lietuvių klausimas. Kalbėtojai ragino visus lietuvius taip Grozno, taip apylinkės vienytes ir organizuotės, idant nepaskestų svetimtaučių bangose. Nors lietuvių Grozno neperdaugausia, o ypač maža inteligentų, bet visi gerai suprato vienybės reikalingumą ir čia pat nutarė sudaryti draugiją. Išrinkta buvo ir laikina 9 žmonių taryba draugijos įstatams išdirbti. Susirinkime buvo kalbama lietuviškai ir aiškinama lenkiškai, nes dalyvavo ir lietuvių, menkai tesuprantančių lietuviškai: jie irgi norima buvo pritraukti prie bendro darbo.

Antras lietuvių susirinkimas buvo balandžio 9 d. 12 valandą elektro teatre „Kino-Ars“. Dar kartą vėl smulkiai

vo išaiškinti visi klausimai, paliečiantys tautą, ir reikalingumas mums organizuoti. Tarp kita ko, buvo iškeltas klausimas pinigų rinkimo Tautos Fondui. Susirinkimo buvo sutinkamas jis ir didele užuojauta, ir tuojaus sumetė 66 rb. Po to buvo perskaityta susirinkimui „Grozno Lietuvių Draugijos tariai“ ir vienu balsu jo priimti ir patvirtinti. Daug pasidarbavo šitam reikalui M. Goštautas ir V. Grinis. Draugijos valdybą išrinkti: Pirmininku Jonas Kinkys, pirmin. pad. Vladislavas Grinis, išdėdinku Marijonas Goštautas ir sekretorium Elena Kazakevičaitė.

Dabar draugija stengsis sutraukti ir išvoni visus Grozno ir apylinkės lietuvius, kurių gali būti apie 150 žmonių. Pasidarbuoti draugijai reiks gero, nes dauguma menkai tėra susipirę, bet nors tiek jau linkama, kad pasisekė pradėti darbas. Gal į mus pažūrėję ir kiti, dar nesusiorganizavę, kaukazo lietuviai, gyveną įvairiuose miestuose, pradės organizuotis.

Antupietis Jonas.

POLTAVA.

Balandžio 8 d. miesto pradedamosios mokyklos salėje buvo pirmas Poltavoje lietuvių vakaras. Vietiniai mėgėjų artistai, daugiausia moksleiviai, vaidino dvi vienaveiksmi komediji: „Žemės ir moteries“ ir „Neatmezgamais mazgas“. Pabaigus vaidinti buvo deklamuojama, žaidžiama ir šokama. Per vakarą griežė Seimų augštosios pradedamosios mokyklos mokinių orkestras. Žmonių vakare galėjo būti apie 300. Tame skaičiuje bent 200 kareivių lietuvių, lenkų pulke tarnaujančių.

Baigiantis vakarui kareiviai tos patalpos mokyklos kitoje salėje padarė mitingą. Kalbėtojai ragino draugus visiems susirašyti ir rūpintis, kad juos paimtų iš lenkų pulko ir sudarytų lietuvių batalijonus.

Vakaras visiems labai patiko. Lietuviams dabar reikėtų kuodaugiausia taisyti vakarų ir kitokių pasilinksminių, nes dabar tas daug lengviau padaryti, negu pirma, prie senosios vyriausybės. Seniau sunkiau būdavo gauti vakarui leidimas, negu pats vakaras sutaisyti. Dabar gi jokio vyriausybės leidimo nereikia.

P. M.

JALTA.

Kovo 25 dieną Jaltos lietuvių susirinkimas „Lietuvių Sanatorijos“ bute svarstė klausimą sudarymo lietuvių draugijos kavit su džiova. Tuo reikalu susirinkimui referavo sanatorijos direktorius d-ras J. Mikelėnas.

Jis jo kalbos paaiškėjo, kad kova su džiova visų šviesesnių tautų gana augštai pastatyta, kad atėjo laikas ir lietuviams tuo reikalu pasirūpinti, ypač kad džiovininkai tarp lietuvių, palyginti, didelis nušimtis (žiūr. „Liet. Bal.“ N° 27, 3, 4—1916 m.) iš šimto mirusių apie 20 džiovininkai, iš kurių daugelį, turint tam tikrą organizaciją ir sanatoriją galima būtų ištraukti iš baisiosios mirties. Tam tikslui būtinai reikia: atskirti džiovininkai nuo sveikųjų ir paguldyti sanatorijose, kame, sustiprėję, galėtų užimti lengvesnes vietas; išmokyti jie atsargiai elgtis, kad neplatintų tarp sveikųjų ligos; paskleisti tarp plačios visuomenės kuodaugiausia žinių apie tą baisią, galima sakyti, tautos ligą.

Imkime pavyzdžiui kitas tautas (Belgus, Vokiečius, Anglus), pamatysime, kad su džiova, kaip ir su kitomis limpamomis ligomis, galima kavit ir kavit vaisingai bet tam būtinai reikalingas organizuotas darbas.

Lietuvių tam reikalui maža kas tepadaryta. Turime, tiesa, L. D-jos Centro Komiteto Jaltoje „Lietuvių Sanatoriją“ džiovininkams, buvo tuo reikalu „Liet. B.“ N° 74—1916 m. išspauzdintas atsišaukimas į gydytojus, bet to visko permaža, kad galima būtų pasitenkinti, ypač, kad „Lietuvių Sanatorija“ nepajėgia sutraukti visu sergančių džiova, palikdama jau dabar savo eilios laukti 24 kandidatus.

Klausimas subrendęs. Reikia jis tik išrinkti, reikia organizuoti darbas toj kova su džiova. Iš kur dabar galima laukti pradžios tojo darbo? Žinoma, tik iš Jaltos: kad Jalta jau dabar yra

lyg centras lietuviams džiovininkams, kur kreipiasi visokių patarimų bei nurodymų daugelis šeimynų; kad Jalta, būdama toli nuo politikos centrų, gali vaisingiau, negu kur kitur, ypač dabar, organizuoti tą kovą; iš Jaltos buvo „L. B.“ (N° 74—1916 m.) nusiustas atsišaukimas į gydytojus rūpintis džiovininkų likimu, o tuotarpu nė kokio idomavimosi spaudoje iš kitur nematyti negirdėti. Užtat Jalta visai teisėtai imasi iniciatorių darbo, atsižvelgdama ypač a) į sunkų negalinčių dirbti džiovininkų padėjimą, kurių po šio karo dar daugiau atsiras, taip tarp tarnaujančių kariuomenėje ar tarp tremtinių, taip tarp pasilikusiuų be užtenkamos gydytojų pagalbos Tėvynėje brolių; b) į būtiną reikalą kovos su džiova.

Susirinkimas, raskamas būtinai reikalinga lietuviams draugiją kovoti su džiova, nutarė tą draugiją sudaryti. Tuo tikslu išrinko penkių žmonių komisiją, kuriai pavedė išdirbti įstatus ir, ilgai nelaukus, sukviešti steigiamąsios draugijos susirinkimą.

K. Matulaitis.

LONDONAS.

Šv. Kazimiero dienoje (kovo 4 d.) buvo lietuvių klube lietuvių susirinkimas. Žmonių susirinko gana daug. Pirmininis kalbėjo vietinis klebonas apie dabartinį lietuvių padėjimą, kaip lietuvių turi vienybės laikytis ir savo tautą ir kalbą gerbti, taip pat ir aukų dėti. Pagaliau priminė, kad jau ši vakarą aukotų tėvynei vienos dienos uždarbį arba kiek kas gali. Toliau kalbėjo A. Kriaučiūnas apie lietuvių tautos atgijimą ir V. Barulis. Po to buvo deklamuojama ir aukos renkama. Aukų surinko 27 svarus su viršum.

Kalnavertis.

Žinios.

PETRAPILYJE.

Koalicinė ministerija. Gegužės 2 d. buvo Kareivių ir Darbininkų Vykdomojo Komiteto įgaliotinių pasikalbėjimas su Laikinąja Vyriausybe dėl koalicinės ministerijos. Įgaliotiniai pranešė sąlygas, kuriomis jie sutinka sutverti koalicinę ministeriją. Tų sąlygų svarbesnieji punktai: 1) visomis pajėgomis stengtis greičiau pabaigti karą be aneksijų ir kontribucijų, su tautų apsisprendimo teise; 2) sustiprinimui kariuomenės galybės, laisvei saugoti, reikalingas kariuomenės demokratizavimas; 3) kaip galima greičiau sušaukti Steigiamąjį Susirinkimą, Vykdomasis K. ir D. atstovų Komitetas randa reikalingą įsteigti keletą naujų ministerijų: darbo ministeriją, rūpinamoją, pašto ir telegrafo. Karo ministerijai ketina skirti Kerenskį. Įsteigimui koalicinės ministerijos griežtai prieštarauja s.-d. maksimalistai („bolševikai“). Jie nepripažįsta laikinosios vyriausybės, jų nuomone vienintelė vyriausybė — K. ir D. atstovų Taryba.

Duona brangsta. Nuo gegužės 3 d. Petrapilyje ruginės duonos svarui 10 kap., kvietinės 17 kp. Kadangi karčiukėmis galima gauti tik 3/4 svaro, tai reikės mokėti 8 kap., už 2 korčiukius 15 kap., 3 k. — 22 kap. ir tt.

„Pajoko padidinimas“. Vykdomasis K. ir D. atstovų Komitetas pasiūlė pakelti „pajoką“ iki 20 rub. mėnesiui. Jeigu tai įvyktų, tai Rusų valstybė turėtų kasmet 7.200.000.000. išlaidų. Tokios sumos valstybė negalėsianti išmokėti. Paskutiniu laiku daug pašauktųjų karan šeimynų važiuoja Petrapilį, nes Petrapilyje didesnį gauna „pajoką“. Visai mat pamiršta, kad ir gyvenimas daug brangesnis.

Nemokamas mokymas. Švietimo ministeris Manuilovas pranešė, kad visų augštųjų vidurinių ir pradedamųjų mokyklų, studentai ir mokiniai, pašauktųjų karan vaikais, negalintieji užsimokėti už mokslą, visu karo metu bus mokami nemokamai.

Prolongatų pratęsimas. Vyriausias Prolongatų komitetas pranešė, kad turėjusieji prolongatas iki birželio 1 d. 1917 m., gauna iki lapkričio 1 d. 1917 m.

Petro Povilo tvirtumoj. Daug buvo nesusipratimų delei to, kaip laikomi senieji ministeriai ir jų sėbrai. Teisybės ministeris Kerenskis paskirė Kuzminą ištirti tą dalyką. Kuzminas daug kentėjo už savo pažinras nuo senojo režimo, buvo katargoje. Kuzminui pasisekė visus nesusipratimus pašalinti. Iš viso Petro Povilo tvirtumoj sėdi 30 senojo režimo tarnų. Pašalinių žmonių prie praskaltelių neprileidžia. Jie gauna kareivių valgi. 7 v. ryto jiems pro langelį paduoda arbata, 3/4 svaro ruginės ir pusę svaro kvietinės duonos visai dienai. Išgėrę arbatos jie patys privalo paštuoti savo kambarį ir jį aptvarkyti. 12 v. dieną jie gauna pietus, 4 v. arbata, 7 v. vakaro vakarienę. Duoda košę. Visi jie savo rubais. Virubuvai ir gener. Komisarovui leista turėti geresnį patalą, jie mat nevisiškai sveiki.

Nubaustųjų niekas neturi teisės skriausti ir iš jų tyčiotis.

Laikinojo Vyriausybės. Miliukovas atsisakė būti laikinojo Vyriausybės. Nekrasovas gi pasiliksias, kad ir prisieis išstot iš žmonių laisvės partijos. Greitu laiku bus paskelbta laikinosios vyriausybės deklaracija ir naujoms ministerijoms kandidatų sąrašas. Nuo socialistinių partijų bus 5 nauji ministeriai, be Kerenskio, vienas ministeris bus be portfelio.

Nauja ministerija. Gegužės 4 d., su mažomis pertraukomis, visų laiką ėjo posėdžiai Vykdomojo V. Dūmos Komiteto, Laikinosios Vyriausybės ir Vykdomojo D. ir K. atstovų Komiteto del koalicinės ministerijos. Po ilgų ginčių, apie 3 v. nakties, pasisekė susitarti. Naujų ministerių sąrašas toks: Vidaus reikalų ir ministerijų pirmininkas kun. G. Lvovas. Karo ir jurių ministeris A. Kerenskis. Žemės darbo—V. Cernovas. Teisybės—N. Pereverzevas. Užsienio reikalų—M. Tereščenko. Pinigų—A. Singarevas. Kelių—N. Nekrasovas. Prekybos—A. Konovalovas. Valgomų dalykų—A. Pešechonovas. Švietimo—A. Manuilovas. Darbo—M. Skobelevas. Pašto ir telegrafo—G. Ceretelis. Visuomenės rūpinimo—kun. D. Šachovskis. Steigiamajam susirinkimui šaukti—D. Grimas. Sinodo prokuratorius—B. Lvovas. Valstybės kontrolieris—I. Godinovas.

Karo ministeris Kerenskis jau pradėjo pildyti savo pareigas. Jis ketina apvažiuoti visą frontą ir aplankyti visus kareivių ir oficerių komitetus, taip pat aplankyti laivyną.

Daugumos karininkų nuomone Kerenskiui pavyksia sutvarkyti kariuomenę. Kerenskis kariuomenėje labai žinomas, kareiviai jį gerbia ir sako, kad paskui Kerenskį visuomet mes eisim.

Valstiečių suvažiavimas. Gegužės 4 d. prasidėjo Valstiečių suvažiavimas.

Geguž. 6 d. šeštadienyje Mažojoje Konservatorio salėje bus didelis C. Sasnausko taurinių koncertas. Dalyvauja didelis artistų dainininkų specialistų choras, konservatorijos prof. Vitolio, garsaus chorų dirigento, vedamas; dalyvauja ir solistų. Vargonais gros garsūs Gribenas. Tokie koncertai, ypač lietuviuose, didelę retenybę. Todėl visiems turėtų rūpėti jis išgirsti. Pradžią lygiai 8 val. vak. Taiso koncertą C. Sasnausko vardo draugija.

IVAIRIOS.

Dar dvejus metus karas. Pasak dviejų garsių Amerikos inžinierių, važiuojančių Rusijon karo reikalu, Amerikoje esanti nuomonė, kad karas pasibaigs ne anksčiau kaip po dviejų metų.

Ukrainiečiai. Didelis ukrainiečių suvažiavimas Sevastopolyje nutarė ginti savo tėvynę nuo priešininkų iki paskutiniosios.

Lietuvių mokytojų rengiamieji „Saulės“ kursai. nuo karo pradžios, laikomi Lietuvių Centro Komiteto, jam ru-

pinantis šiemet balandžio 28 d. gavo teises. Lig šiol išėję kursus mokiniai (-nės) baigiamųjų egzaminų laikyti gaudavo vis važiuoti kitur. Dabar, gavus teises, to vargo ir keblumo nebebus: egzaminai galima bus laikyti ten pat „Saulės“ kursuose, egzaminuos tie patys kursų mokytojai, kurie juose nuolat moko. Išlaikiusiems kursai jau nuo savės duos liudijimą, duodantį lietuvių liaudies mokytojo teises.

SVETUR.

Angliuose. Parlamento žemuosiuose rūmuose svarstė taikos klausimą. Priėmė rezoliuciją, kurioje išrodoma reikalas eiti iš vien su Rusija ir atsiskirti imperijalistinių siekimų.

Del lietuvių pulkų.

Laiškas Redakcijai.

Nežinodamas tikro adreso, kreipiuos į Jumis, prašydamas, kad įduotumet šį laišką nuo 49 brigados lietuvių kareivių Medicinos Akademijos Studentų ir kariuomenės gydytojų Draugijos „Fraternitas Lithuanica“ pirmininkui L. Janulioniui.

Kad mes lietuviai, sužinoję jogei žadama organizuoti lietuvių pulkai, karšta širdimi prisidedam, patardami, kad, kaip galima, greičiau įsteigus.

Dar 1916 metais, kada sužinojom, jog lenkai ir latviai taiso savo legijonus, nekantraudami laukėme... Ne kartą iš kildavo tarp lietuvių kareivių klausimas, argi jau lietuviai busim pasilikę nuo visų, argi jau nebus steigiami lietuvių pulkai ir ar nepašauks lietuvių karininkus, esančius įvairiose rusų armijos dalyse, į vieną krūvą.

Bet dabar matome, kad lietuviai rūpinasi tolimesniu Lietuvos likimu, ir tikimės, kad greitai laiku busime pašaukti į lietuvių pulkų eiles.

Diege padėk sumanytam darbui!
Jonas Nemertas.

Atsišaukimas.

Rezoliucijoje, priimtoji vienu balsu Maskvos garnizono lietuvių kareivių ir oficerių susirinkimo 1917 metų balandžio 6 dieną (žiūr. „Lietuvių Balsą“ nuo balandžio 13 d. N° 26 punkte a) pažymėta apie būtiną lietuvių kareivių išstojimą iš lenkų legijonų ir latvių batalijonų, kol bus sutaisyti grynai lietuvių pulkai.

Tokiame svarbiame sprendime, kaip kariuomenės organizacija, man rados, lietuviams reikėtų būti atsargiems. Jeigu lietuviai, skirdamiesi nuo lenkų, tur šioji tokią pamatą, tai skirtis su latviais, mūsų broliais nuo amžių, pamato jokio nėra. Brolis brolį tur pažinti kuogreičiausiai ir būti viens antram parama ne tik ramiam gyvenime, bet ir karo lauke. Dar syki pabrėžiu savo nuomonę, kad maišyti lietuvių su latviais batalionai yra tinkamiausi Lietuvos tikslams dabartiniu metu ir prašau Lietuvių Tautos Tarybos, kaip lietuvis, atkreipti į šitą reikalą savo domę ir pataisyti klaidas pažymėto nusprendimo, nepaisant, kas jas teikia.

Jonas Jacionis.

Adresas: pošt. telegraf. otdiel. Roždestvenskaja — Chava Voroniežskoj gubernii Piasovo r-je.

AIDAS IŠ ARMIJOS.

Nuvertus carizmo leteną, laisvės bangos užliejo Rusijos visuomenę. Bet laisvės bangos pasklydo ir toliau. Laikinis Vykdomasis Komitetas ir Darbininkų ir Kareivių Atstovų Taryba pasisakė duosiančios valią visoms tautoms savistoviai spręsti apie save, apie savo politikos padėjimą. Tokiu būdu ir mes lietuviai patys turim spręsti, kokia mums reikalinga tvarka, turim išdirbti savo tėvynę tą tvarką ir reikalauti įvykdyti tos tvarkos gyvenime. Del to mums reikalinga visų partijų vienybė ir organizuota pajėga. Kiek teko girdėti, pas mus Petrapilyje yra šiočia tokia organizacija, bet nuspręsti busimai Lietuvos tvarkai mes laikome neužtenkama tą organizaciją, kokia dabar veikia. Tam dalykui tur būti pri-

Petrapijyje šv. Kotrynos bažn. gimnazijoje įstojamieji egzaminai bus dar geguž. 10 d.

Šiemet po revoliucijos gimnazija gavo visas teises. Gimnazijoje moko lietuvių kalbos ir literatūros. Lietuviai pasinaudokite!

traukta kuodaugiausia mūsų lietuvių tautiečių. Be abejo, negalime surinkti nuomones ir patraukti į viešą darbą tuos tautiečius, kurie liko anapus sienos. Bet neužmirškime, kad beveik pusė visų iškeltų į Rusiją lietuvių dalyvauja kariuomenės eilėse. Mes išblaškyti po kelis po visokius atsargos ir veikiamuosius pulkus. Kol mes taip išblaškyti, mes negalime nei prisidėti prie viešo darbo, nei išreikšti savo nuomonės, daugumas gal dar ir nežino, kad ir mums lietuviams sužibėjo laisvės saulėlė. Dar nuo karo pradžios mūsų visuomenė pradėjo rūpintis, kad nenustaustų tie tautiečiai, kurie, karui ištikus, liko išblaškyti po Rusijos miestus ir kaimus. Bet lig šiol beveik nieko nebuvo padaryta labui tu, kurie treti metai sėdi apkasuose ir, be begalinę vielų tvorų ir rusų kalbos, nieko nemato ir negirdi. Mūsų laikraščiai labai retai pasiekia apkasus, tad kai kurie gal ir nežino apie visuomeninį lietuvių gyvenimą. Tokių, žinoma, mažai, bet dar mažiau tokių, kurie turi progos sekti ir net prisidėti prie lietuvių visuomenės gyvenimo. Todėl senai teko girdėti iš mūsų lietuvių kareivių dejavimų, kodėl mes išblaškyti, kodėl ner organizacijos, ner žmonių, kurie pasirūpintų sutraukti visus kareivius į vieną savistovią kariuomenės dalį. Be abejo suprantama, kaip nudžiugome mes pulko lietuvių, perskaitę Lietuvos Balse Kariuomenės Gydytojų ir Kariuomenės Medicinos Akademijos studentų draugijos „Fraternitas Lithuania“ nuomonę apie reikalingumą sudaryti lietuvių pulkus. Tą dalyką gali atlikti tik mūsų visuomenės veikėjai, o mes, išblaškyti po armiją. Tas klausimas beabejo turėjo būti atliktas daug anksčiau. Juk latvių batalijonai kovoja nuo pat karo pradžios. Net buvo kai kurių mūsų tautiečių priekaištų, jog latviai tempiasi prieš Rusijos visuomenę ir tt. Bet užtat ir pelitikos srityje prieš rusų visuomenę jie kur kas aukščiau iškilo, negu lietuviai. Dabar jau beveik visa Rusijos visuomenė žino apie garsius latvių batalijonus, tuo tarpu kaip apie latvius beveik niekas ir nežino, jog jie kariauja ir nemanau, kad lietuviai mažiau būtų pasižymėję kare negu latviai. Tik lietuviai nežinomi, nes jie išblaškyti po armiją, nemaža jų yra latvių ir lenkų legijonuose, ir jie garsina ne savuosius, bet latvius ar lenkus. Daugumas laukia, kad karas po mėnesio kito baigsis ir nebeverta organizuoti pulkus. Bet karo galas dar aiškiai neapsireiškė. Kartu negalima galutinai ir tikėti tuo, ką žada Rusijos valdžia. — Reik atminti ir tai, jog dar nežinomas to karo galas. Gal Lietuvos savistovybė par eis visai ne nuo Rusijos, bet nuo bendros taikos konferencijos. O toje konferencijoje bus daugiau šansų laimėti tonis tautoms, kurios prisidėjo prie karo, pas kurias geresnė organizacija. Nekalbui jau apie tai, kokią vertę bendras susivienijimas mūsų lietuvių kareivių ir oficerių — kaip šiuo metu, taip ir ateityje, pabaigus karą ir sugrįžus į Tėvynę.

Vardu lietuvių pulko Praporščikas J. Skorka. Veikiančioji armija 25—IV—17.

Laiškas iš karo laukų.

Gerbiamieji tautiečiai ir Lietuvos gelbėtojai!

Saukiamės mes kareivėliai lietuviai prie tamstų. Skaitome laikraščius — „Rygios Garsa“ ir „Lietuvių Balsą“ — daug mums apaiškina. Labai skaitėm „Ryg. Garso“ 15 № ir „Liet. Balso“

13. Nė apie susivienijimą kareivių lietuvių, tai ir mes labai trokštame susivienyti. Tikrai liudna, kad mes negalime sulaukti nekoko leidimo, kad galėtumėm kur susirinkti ir pasitarti. Lenkai gavo leidimą ir įsakymą, kad susirinktų ir išrinktų savo atstovus, o mums lietuviams nėra... Laukiame kiekvienos dienos, kiekvienos valandos, kad galėtumėm ištrukti iš svetimtaučių kariuomenės. Jau gana mums lietuviams vargti su svetimtaučiais.

Antanas Rauckis.

Žinėlė iš Lietuvos.

Kovo 18 d. gauta Velyžiūje iš Lydos šitokia žinia:

„Kunigas Juozas Škopas praneša P. Kašauskams, kad jų namai nepaliesti ir viskas Lydoje gerai; trūkumo (bado) nėra; jis ir namiškiai sveiki.“

Laiškas išleistas vasario 8 d. (n. st.). P. Vaitekūnas.

KARAS.

Kaukazo šone. Rusai ties Džumaru perėjo Dialos upę.

Rumunų šone žvalgybos ir armotų šaudymas.

Rusai griežtai užgynė brolavimąsi su priešininkais. Vokiečiams rusai ir pranešė, kad jie šaudysią vokiečius, kurie norės brolauti.

Prancūzuose. Ties Biulenkur Gindenburg kariuomenė puola prancūzus, anglai puolimą atmuša.

Balkanuose. Prancūzų kariuomenė paėmė dvi bulgarų linij. Visam Makedonijos šone prasidėjo smarkūs mušiai.

Ties Terčer Ingu nukrito ir sudužo vokiečių cepelinas.

Laiškas redakcijai.

Garbiamasis Redaktoriau!

Kreipiamės į Tamstą paaiškinimo. Pas mus čia organizuoja lenkų batalijonus iš visų kareivių katalikų, nežiūrėdami jų tautos. Organizatoriai ir mus kviečia stoti į tuos batalijonus. Bet mes, būdami lietuviai, abejojame, kad lenkų legijonai padėtų mūsų tautai į savo tikslą eiti. Mes sutinkame ir norime turėti savo tautos kariuomenę.

Tikimės, jog Tamsta paaiškins mums visą dalyką. Šita organizacija labai smarkiai dirba, tai prašome greičiau atsakyti.

Kareivių įgaliotas prašytojas.

Vincas Berkus.

Pranešimai.

—:O:—

I. „Žiburio“ Valdybos narių Tambovo Taryba praneša, kad:

1. „Žiburio“ gimnazijoje Tambove įstojamieji egzaminai į visas septynias klases, išskyrus prieklasį, bus gegužės. 12 ir 13 d. (s. k.). Antrą kartą egzaminai bus po vasaros atostogų, rugpjutyje. Egzaminų diena bus paskelbta.

Mokinės gegužėje išlaikiusios ir priimtos gimnazijon nebus priimamos bendrabučiuosna ligi rugpjūčio mėnesio, t. y. vasaros atostogoms.

2. „Žiburio“ gimnazijos vyresniųjų klasių mokinės ieško tinkamų vietų ir užsiėmimo vasaros atostogoms. Šiuo dalyku prašome kreiptis gimnazijos adresu.

3. Visais Tambovo „Žiburio“ mergaičių gimnazijos laikais prašome kreiptis ne „Žiburio“ Centran, Jaroslavlėn, bet Tambovan šiuo adresu: gor. Тамбовъ (губ.), Николаевская ул.

№ 13, Литовская Женская Гимназия „Žiburys“, arba Правление О-ва „Žiburys“ Тамбовский Советъ.

„Žiburio“ Tambovo Taryba.

II. Sekmadienyje š. m. gegužės 14 d. „komedijos“ teatre (Machovaja 33) J. Vaičkaus trupa vaidins „Svarką ir Milinę“. Po vaidinimo, p. Vaičkienė ir p. Kutkauskas padainuos keletą dainų. Po dainų šokiai, žaislai iki vėlam vakarui. Pradžią lygiai 7 v. v. Grynai pelnas skiriamas mokiniams lietuviams, kurie lavinasi scena.

Trupos vardu Giraitės Žentas.

III. Lietuvių Tautos Tarybos Seimui Sušaukti Komisija gegužės m. 3 d. nutarė:

1) Petrapiilio atstovų į Rusijos Lietuvių Seimą rinkimams organizuoti sudaryti tam tikrą Seimo Organizacijos Komisiją Petrapiiliui;

2) Seimo Organizacijos Komisiją Petrapiiliui sudaryti taip: — kiekviena politinė partija, apsiėikusi šiuo metu Petrapiilio Lietuvių visuomenės tarpe, siūnčia į Seimo Organizacijos Komisiją Petrapiiliui du atstovus;

3) Steigiamąjį Seimo Organizacijos Komisijos Petrapiiliui posėdį skirti gegužės m. 6 d. šeštadienį Centro Komiteto bute (Baskov 29, 10. Tel. 652-02) 8 v. vak.

4) Šituos nutarimus pranešti visiems Petrapiilio laikraščiams ir, be to, skyrium šitiems visuomenės veikėjams: V. Poželai, A. Purėnui, V. Bielskiui, kun. J. Tumui, R. Skipičiui, kun. J. Vailokačiui, A. Dubinskiui, Dūmos nariui kun. J. Laukačiui ir kun. J. Narjauskui.

5) Prašyti visuomenės veikėjų pranešti šituos Lietuvių Tautos Tarybos Seimui Sušaukti Komisijos nutarimus politinėms Petrapiilio lietuvių visuomenės partijoms, kurių nariais jie yra, arba kurios yra jiems artimos.

Lietuvių Tautos Tarybos Seimui Sušaukti Komisijos Pirmininkas St. Šilingas.

Aukos.

Lietuvių Karininkų Sąjunga:

Puida — 1 rub., Karosas — 3 rb., Žilinskis — 10 r., Pilkauskis — 10 rub., Marma — 1 r., Bilionas — 1 r., Kregždė — 1 r., Miliauskis — 1 r., Jodinis 3 r., Kvieska — 67 kap., Damijonaitis — 3 r., Byla — 3 r., Mitrikas — 1 r. 50 kap., Suša — 1 r., St. Miliauskis — 5 r., Laurinaitis — 5 r. Viso labo 50 rb. 17 k.

Aukas priėmiau.

Izdininkas Laurinaitis.

Paklaidų atitaisymas.

„L. B.“ № 30 (159) įžengiamajame straipsnyje „Žodžiai ir darbai“ 3-ji skiltyje atspausdinta: „vokiečių militarizmas“ — turi būti: anglų „marinizmas“. Taip pat ir toliau vietoje „marinizmas“ reikia skaityti — „marinizmas“.

Redaktorius L. Noreika.

Leidėjas Martynas Yčas.

MIKOLINA NORUŠEVIČAITĖ Kauno gub. ir aps., Krakių miestelio ieško giminių ir paž. ir dėdės kun. Naruševičiaus. Gor. Москва, Большая Преницкая ул № 19. Михалина Нарушевичъ. 301—1

JUOZAS ŠEVIČIŪNAS Kauno gub., Anskčių miestelio ieškau tėvų seserų ir brolio prieš karą gyvenusio Rygoje. Псковъ, Сергиевская ул. домъ Медеме Литовскій Комитетъ. 303—1

ROKAS KIUSAS Kauno gub., Joniškio valsč., Satkūnų dvaro ieško gim. ir pažist. Дѣйст. Армія 41 Сибирскій полкъ 3 конно-Санитарнаго Транспорта В. З. С. Роты Кюсасъ. 304—1

Kar. VIKTORAS LEVANAS Kauno gub., Raseinių aps., Sidlavos valsč., Maužiškių kaimo ir JUOZAPAS LERVA Kauno gub., Telšių aps., Girkalnių kaimo ieškom giminių ir pažistamų. Дѣйств. Армія зап. бат. Гв. Литовскій полкъ. Пулеметная Команда. 12—1

VLADISLOVAS ŽAKRYS, Adomo sūnus, Kauno gub., Panevėžio aps., Pabiržės par., Lapiškių sod., ieškau tėvo Adomo, motinos, brolio Česlovo, giminių ir pažist. Gor. Омскъ, Акмалинск. обл., до востребованія Вл. А. Закрису. —2

PRANČISKUS PAULAIŠKIS Kauno gub., Raseinių miesto, ieškau motinos Onos giminių ir pažistamų. Рославль, Смоленской губ., Суковкина ул. д. Марткина, Павловскому. 272—1

SALIOMYJA TUNKONAITE Girsūdų kaimo, Krinčino parapijos, Kauno gub., ieškau giminių ir pažistamų. Грозный, Кавказъ, р. Католическій костелъ. 279—2

Kar. JURGIS PADALEVIČIUS ieško savo tėvų ir žmonos Kotrynos Kauno gub., Pan. aps., Krekinavos par. Дѣйств. Армія 68 полевая телеграфная рабочая колонна. 270—1

Prek. ženklas
Prek. ir Pram.
Dep. patvirtintas
visok. pavid.

INKARINIS PEN-EKSPELERIS

SU INKARU.

„R. I. Veiso ir K^o pirmiau F. Ad. Richterio ir K^o“ Prek. Nam. Geriausias priemonis nuo REUMATIZMO, LAUŽYMO, SUŠALIMO ir INFLUENCIJOS.

Parduodama visose gerosiose aptiekose ir aptiekos krautuvėse. SAUGOKITEŠ IMITACIJ! Perkant prašome įsidėti mūsų APTAISUS ir FIRMA.

Kainų sąrašus ir knygeles siunčiame veltui.

„R. I. VEISO ir K^o pirmiau F. AD. RICHTERIO ir K^o“ Prek. Nam

PETRAPILIS, Mikalojaus g. № 4.

Skaitykit ir platinkint „Lietuvių Balsą“!

Ši valanda yra be galo svarbi. Dabar svyruoja mūsų tautos ir mūsų Tėvynės Lietuvos likimas. Jis pareina nuo mūsų pačių susipratimo ir mokėjimo ginti Lietuvos reikalus. Visi turime žinoti, kas darosi aplink mus ir ką mes turime daryti. Tenebūnie nė vienas lietuvis be laikraščio, to kelio vadovo.

„Lietuvių Balsas“, kaip pirmiau, taip ir dabar stengiasi ir rūpinasi tą kelią rodyti ir šviesti.

Kas jau skaitote „Lietuvių Balsą“, patys matote, kaip jis yra atsidėjęs ir atsidavęs Tėvynės ir lietuvių visuomenės reikalams.

Gerb. „Lietuvių Balso“ skaitytojai! Juk mums visiems brangūs tie keliai, kuriais eina „Lietuvių Balsas“, tie reikalai, kuriuos jis gina, tie idealai, kuriuos jis rodo ir kurių padeda ieškoti.

Tad visiems mums turi rūpėti, kad „Lietuvių Balsą“ pažintų ir imtų skaityti ir tie, kurie dar nėra jo matę ir skaite. Paraginkite savo draugus ir pažistamus užsisakyti ir skaityti „Liet. B.“

„Lietuvių Balso“ kaina: nuo balandžio 1 d. lig metų galo 6 rub., pusei metų 4 rub. 20 kap., 3 mėn. 2 rub. 20 kap.

Adresas: Петроградъ, Саперный пер. 9, Редакция „Liet. Bal.“